

Uj Kelet az egy... napilapj... Kéziratokat nem... megörzésekre nem...

Taxa postala... No. 224.716-929

Rainsetter Robert

BUDAPEST

Ara 5 lej

Szerkesztőség és kiadóhivatal: Str. Baron L. Pop... Telefont 9-77

ELŐFIZETESI ARAK:

Félévre... 600 lej; Negyedévre... 320 lej; Egy hónapra... 110 lej

KÜLFÖLDI ELŐFIZETESI ARAK:

Egy hóra 1 dollár (vagy ennek megfelelő pénznem); Egy évre 10 dollár

Hirdetések tarifa szerint vétetnek fel

TKALAPILAP

Berenguer lemondott...

Amikor e sorokat írjuk, már birtokunkban van annak a hírnek a megerősítése, hogy Berenguer tábornok, a spanyol kormányának Primo de Rivera lemondása óta miniszterelnöke, szintén lemondott a kormány elnökségéről. Ez a hír a spanyol demokráciának hatalmas megerősödését bizonyítja, azoknak az erőknél megduzzadását jelenti, amelyeket a nyílt diktatura bukása óta a teleplezett diktatura is börtönnel, golyóval és akasztófával akart az örök némaságba taszítani. Sztrájkok sztrájkokat követtek, katonai lázadásokat katonai lázadások váltottak fel, az egyetemi diákok általános sztrájkot proklamáltak — és mindezek ellenére a Berenguer-kormány sztereotip ismétléssel jelentette ki, hogy Spanyolországban minden esendős, a nép nagy többsége a monarchia mögött áll s egyébként is: most már a demokrácia uralma következik Spanyolországban.

Néhány nappal ezelőtt megérkezett a híradás arról, hogy Berenguer az uralkodóval egyetértve, kiírta a választásokat Spanyolországban, Madridban felfüggesztette az ostromállapotot és eltorlotta a választásurát. Mindenki azt hitte volna, hogy a köztársasági és demokratikus pártok örömmujongásban fognak kitörni, elfelejtik a multat s nem lesz egyéb gondjuk, mint hogy a választásokban teljes erejükkel részt vegyenek.

A republikánus, szocialista és polgári demokratikus pártok azonban megtagadták a választásokon való részvételt s a cenzura s az ostromállapot látszólagos felfüggesztésére újabb forradalmi megmozdulásokkal feleltek. Sőt, most már unisono azt a követelést állították fel, hogy a választások kiírása helyett haladéktalanul hívják egybe az alkotmányozó konventet, melynek az lesz a feladata, hogy döntsön Spanyolország államformája felett. A nyugtalanságnak a lázongásoknak az a személyes görbéje, mely Spanyolország utolsó évében mutatkozott, azt bizonyítja, hogy ebben a tőlünk nagyon is távoleső országban a társadalmi és népi erőknél olyan erjedése állandósult, amelyet semmiféle diktatura, sem pedig a nyílt diktatúrát helyettesítő áldemokrácia nem tud megsemmisíteni.

Közvetlenül a jacai felkelés után Sauerwein, a Maniu szerkesztője Spanyolországban járt, hogy ott személyesen tájékozzék a helyzet felől. Sauerwein ebben a tudósításban annak a nézetének adott kifejezést, hogy Spanyolországban csak a tiszték egy igen kis hányada, a diákok és intellektuelek tekintélyes száma az, mely nincs megelégedve a monarchiával, különösen pedig Alfonz király személyével aki a diktatúra borzalmainak tulajdonképpeni életrehívója és támogatója volt.

Ugy látszik, Sauerwein megfigyelései mégis csak az egyes szimptomákra és részletekre terjedt ki, mert különben lehetetlen volna megérteni a Berenguer-kormányt ama elhatározását, hogy mégis eltávozik a spanyol kormány éléről. Berenguer távozása tudniillik nemcsak személyi változást jelent a spanyol politikában, hanem azt jelenti, hogy a monarchista reakció kénytelen feladni a március elsejére kitűzött választásokat, melyekkel a diktatórikus kormányzatnak demokratikus színezetét akart adni a külföldi közvélemény előtt. Azt jelenti továbbá, hogy a spanyol köztársasági mozgalom nem csupán egy szekta, vagy egy frakció mozgalma többé Spanyolországban hanem a nép legszélesebb rétegeinek akarata. Ha nem így volna, úgy lehetetlen volna elképzelni, hogy a fegyverek és

Maniu Gyula a francia Rivieráról figyeli a bukaresti eseményeket

Nincs krízis és szó sem lehet személyiségi, vagy koncentrációs kormányról

— ez a véleménye az exminiszterelnököknek, aki teljes visszavonultságban él a tengerparti fürdőn és Párizson keresztül értesül a bukaresti hírekről

Március 15-én hazaérkezik Maniu Gyula

Bucuresti-Bukarest, február 14. (Az Kelet tudósítójától.) Az ország közvéleményét egyre élénkebben foglalkoztatja az a kérdés, hol van Maniu Gyula, mit csinál s miért nem jön haza. Valahogyan az összes pártok érzik, hogy a bizonytalanná vált politikai helyzet kulesa kizárólag Maniu Gyula kezében van. Az exminiszterelnök szavát azonban nem lehet hallani, noha alig van az országban olyan politikus, aki az utóbbi hetekben gyűléseken, vagy lapok hasábjain el nem mondta volna saját speciális véleményét krízisről s a válság megoldásának lehetőségeiről.

Maniu azonban idehaza is hallgatni tudott. Annál inkább tud hallgatni külföldön és amióta a volt miniszterelnök az idegen országokat járja, véleményének még a foszlányai sem érkeztek Romániába.

Az ország közvéleménye nemcsak azt nem tudja, hogy Maniunak mi a véleménye a politikai krízisről, de jóformán azt sem, hogy a volt miniszterelnök miért van külföldön, gyógykezelési-e magát, vagy politikai missziót teljesít, sőt a legutóbbi időben már azt sem tudta a közvélemény, hogy hol van Maniu.

A bukaresti Lupta most részben fellelenti Maniu Gyula külföldi tartózkodásának misztikus fátylát. A bukaresti lap arról tud, hogy a volt miniszterelnök a francia Rivierán, Beausoleil tengerparti fürdőn üdül s egyelőre mindennel inkább törődik, mint a politikával. Ez a kis francia fürdő nincs messze Montecarlotól, mégis félreesik a forgalmasabb utvonalakról és havas csucsával a legbiztosabb záloga a tőkéslet magányának. Itt él most Maniu Gyula fent a hegyek tetején, a Riviera Palace szállóban. Naponta hosszú sétákat tesz a dombtetőn, de sohasem jön le a völgybe.

Az utóbbi időben egyetlen bukaresti futár sem zavarta meg a volt miniszterelnök nyugalmát.

Maniu Gyula mégis pontosan értesülve van a romániai politikai élet összes fázisairól, mert szállójából néhányszor telefonbeszélgetést folytatott a Párizsban tar-

tózkodó Popovicu Mihály pénzügyminiszterrel, aki kimerítően informálta a volt miniszterelnököt nemcsak a kölcsöntárgyalásokról, de a bukaresti politika minden fázisáról.

A bukaresti lapok párizsi tudósítóinak nem sikerült megszólalásra bírni Maniu Gyulát. Mindaz, amit róla tudnak, a Párizsban tartózkodó pénzügyminiszterrel ered. Ezek szerint Maniu Gyula nem tartja lehetségesnek a személyiségek kormányra jövetelét és szerinte erre semmi szükség sincsen. A volt miniszterelnök azon a véleményen van, hogy a kormányválság nem is aktuális, krízisről szó sem lehet, a nemzeti parasztpártnak továbbra is

uralmon kell maradnia, mert semmi ok sincsen arra, hogy a jelenlegi kormány ellenzékbe vonuljon.

Popovicu pénzügyminiszterrel ered az a hír is, hogy

Maniu Gyula március közepén érkezik haza és hazatérésével természetesen véget fog vetni ama különböző kombinációknak, amelyek külföldi tartózkodásához fűződnek.

A volt miniszterelnök hazaérkezését természetesen feszült érdeklődéssel várják az összes politikai körökben. Bukarestben meg vannak arról győződve, hogy a belpolitikai életben nem törtenhetik elhatározó lépés mindaddig, míg Maniu Gyula haza nem érkezik.

Alfonz spanyol király állítólag lemondott trónjáról

A Berenguer-kormány benyújtotta lemondását. Nagy események előtt áll Spanyolország

Madrid, február 14. A spanyol forradalmi mozgalmak szenzációs fordulathoz érkeztek a mai nappal. Berenguer miniszterelnök, aki Primo de Rivera diktatúrájának bukása óta vezeti az ügyeket Spanyolországban, szombat délelőtt megjelent a király előtt s kormánya nevében benyújtotta lemondását. Berenguer miniszterelnök mielőtt a királyhoz ment, előbb hosszas tanácskozást folytatott az ellenzéki vezetőkkel, ami azt jelenti, hogy az ellenzéki, illetőleg forradalmi mozgalom Spanyolországban olyan erőre kapott, amelynek a jelenlegi kormányzat többé ellenállani nem tud.

A jacai felkelés óta és Franco őrnagy repülőgépen való távozásával, Spanyolországban a forradalmi, illetőleg köztársasági mozgalom még sokkal szélesebb rétegekre terjedt át, mint azelőtt. Az ellenzéki pártok egyöntetűen utasították vissza a kormány által kiírt választásokban való részvételt s az egyetemi diákok, intellektuelek és katonatisztek elszántsága újabb, az eddigi méreteket jóval felülmúló forradalmi mozgalom kitörését jósolta be. Az a körülmény, hogy Berenguer kormányát Spanyolország legkiválóbb elméit és

vezetőit esukatta börtönbe, hogy a szakszervezeti és szocialista mozgalom exponenseit is letartóztatta: olyan elkéserevést szült a nép, sőt a hadsereg legnagyobb részében is, mely a helyzet teljes felháborodásával fenyegetett.

Valószínűleg ennek tudható be, hogy Berenguer kénytelen volt deferálni a kormánnyal és a királlyal szembehelyezkedő erőknél s az ellenzéki vezetőkkel történt hosszabb tanácskozás után beadta lemondását. A lemondással egyidejűleg a Reuter-ügynökség Párizsból azt a hírt röpi világra, hogy Spanyolország világra szóló események előtt áll s egyes verziók szerint maga Alfonz spanyol király is lemondott trónjáról.

Hétfőn véget ér a lancashirei textilgyári munkások kizárása. Londonból jelentik: A lancashirei textilgyári kizárás hétfőn véget ér s a munkások újra felveszik a munkát. A munkaadók lemondottak a munkások által sérelmezett racionalizálás folytatásáról s így a felek között létre jöhetett az új meg egyezés, amely a kizárásnak véget vet. A munka szünetelése a textilipar érintett üzemeiben 4 hétig tartott s a kizárás 300 ezer munkásra vonatkozott.

pedig a demokratikus pártok uralma következik, az alkotmányozó konvent összehívása, mely dönteni fog Spanyolország új alkotmányának és államformájának kérdésében. Az kétségtelen, hogy a spanyol nép az utolsó évtized súlyos megrázkódtatásai közepette felébredt tespedéséből s a fejlődés útjait akarja járni. Ha ennek a fejlődésnek az

utja Spanyolországban a köztársasági kormányforma inaugurálását tartja szükségesnek, akkor ennek a kívánságnak és ennek az akaratnak hiába állnak útjába a reakció mesterkedései: a nép akarata. Spanyolország legjobbjainak elszántsága végül is diadalmaskodni fog a brutális erőszakkal és a ravasz machinációkkal szemben.

Racionalizálás!.. Szindikalizálás!.. Kontingentálás!..

A berlini Kampfmayer a romániai gabonamonopólium jövőjének ura!

A malmosok és a kormány élet-halál harca a gabonaértékesítő javaslat körül

Timisoara-Temesvár, február 14. (Az Új Kelet tudósítójától). Racionalizálás!.. Szindikalizálás!.. Kontingentálás!.. Pár hónap óta ez a három új varázsszó kering ragadozó módjára a romániai gazdasági élet horizontján. Három varázsszó: melyek körül odafenn, Bukarestben, a párnázott miniszteri ajtó mögött, valóságos dervisztáncot lejtnek az Excellenciás urak s a melyek idelent az országban: a termelők és fogyasztók többmillió táborában akárhányszor a lapok hasábjain, avagy egyéb diskurzusok alkalmából szóba kerülnek.

A racionalizáláshoz, a szindikalizáláshoz és a kontingentáláshoz eddig a legközelebb a mezőgazdaság, illetőleg a terménykereskedelem és a lisztipar áll. Szó van ugyan a többi ipari és kereskedelmi ágak kényszerindikálzásáról is, de erről a tervről Manoilescu miniszter egyelőre lemondott. A kormány mezőgazdasági vezére, Madgearu azonban sziklaszilárdan áll: ő keresztülviszi nagykonceptiójú tervét akkor is, ha ebbe bele is pusztul az egész ország mezőgazdasága és az ezzel kapcsolatos terménykereskedelem és malomipar.

Minden nap egy tiltakozó gyűlés

Ezelőtt két héttel jelent meg Madgearu miniszter második: lényegében és formájában módosított törvénytervezete a mezőgazdasági produktumok értékesítéséről. Tehát: két hét óta nap-nap után az a veszély fenyeget, hogy ez a projektum valóban a parlament elé kerül s ezalatt a két hét alatt talán nem telt el egy nap, hogy egyrészt a malmosok és másrészt a terményesek különböző kategóriái az ország más és más centrumaiban tiltakozó gyűlés keretében ne szögezték volna le, hogy a szóbanforgó tervezet valamennyiük halálát jelenti. Minderről tudomása van Madgearunak, mert hiszen ezekről a tiltakozó gyűlésekről egy egész albumra való távirat — és emlékirat gyűjteményt kapott.

Madgearu miniszter 96 paragrafusból álló tervezete alaposan elintézi a malom ipart és a terménykereskedelmet, de valójában

egyetlen praktikus paragrafust sem tartalmaz, amely megfelelő garanciák mellett ámenthetné a teljesen tönk szélére jutott mezőgazdaságot egy tisztultabb atmoszférába.

Igen fontosnak tartja azonban a tervezet a malmok csoportosítását, ezzel mingyárt az elején több mint 35 paragrafushoz foglalkozik. Így tehát ezentúl három kategóriát különböztetünk meg: az ugynevezett szisztematikus, kereskedelmi malmot, amely csak kereskedelmi lisztet hozhat ezután forgalomba, vegyesörletű malmot, amely örölhet kereskedelmi lisztet, valamint végezhet vamárlést és ugynevezett parasztmalmot, amely csak vám ellenében a termelők részére örölhet.

A kategorizálás katasztrófába dönti a malomipart

Mondanunk sem kell, hogy ez a kategorizálás évszázados uzust borít fel egy csapásra. De emellett semmilyen gyakorlati eredményt sem tud felmutatni. Lehet-e különösen a mai viszonyok mellett, amikor valóságos élet-halálharc folyik a betevő falatért, valakire olyasvalamit ráparancsolni, mely azonkívül, hogy meghalvátja egész ipari és kereskedelmi berendezését, az egyes lokális adottsággal sem számol. Az egész országban, de különösen a csatolt területeken: Erdélyben, Bánáthban és Bukovinában valósággal katasztrófába dönti az egész malomipart.

A racionalizálás és a szindikalizálás

De hiszen ez a csoportosítási tervezet még a lezenyhebb rendelkezések közé tartozik. A malmosok szindikalizálása már sokkal súlyosabb probléma. Itt a tervezet a széphanzszásu racionalizálásal téveszti meg az embert, amikor a

törvény szigorával ráparancsolja a malmosokra a szindikalizálást.

A szindikalizálásnál két malomkategoría jön csak számításba: a kereskedelmi és a vegyesörletű malmok.

De hogy a titokzatos utvesztők minél komplikáltabbak legyenek: a tervezet mindjárt két szindikátust ír elő. Egyet a kereskedelmi és a másikat a vegyesörletű malmoknak.

A szindikátusok mellett szép esőndben meghúzódnak aztán a rettegett OCM (Officiul al Morilor), mely a termelés és az eladás élet-halál ura.

A szindikátusokhoz és az OCM-hoz mindjárt odatartozik az egyes malmok termelési kontingensének a megállapítása. Tehát egyszerre két hivatal is kreaóódik a malomipar teljes lezüllesztésére. A két szindikátus, melyből untig elég volna egy, különben csak reprezentációs jellegű és semmilyen komoly hatásköre sincs.

Az OCM-nek közel 25 tagja van, de ebből is csak 4 a malmostag. De ez a 4 malmostag is csak bizonyos megrostálás után kerülhet be a OCM-be. Ugyanis a két szindikátus 15—15 tagot ajánl a kereskedelmi miniszternek s ezek közül aztán a miniszter kiválasztja a 4 szerencsés halandót.

Az OCM fogja tehát megállapítani az egyes malmok termelési kontingensét, mint a törvény mondja, öt-öt havi időközben. A törvény szerint figyelembe kell venni itt a kontingens megállapításánál: a befizetett forgalmi adót, az utolsó két évben leörölt mennyiséget, a malmok tényleges kapacitását és stb., stb. De ez még mindig nem elég: az OCM-nek módjában áll 5 havi időközben felülkontrollálni az egyszer immár megállapított kontingens s itt az ujonnan kreált „Mezőgazdasági illeték“ befizetése után újból normalizálhatja a kontingensét.

A mezőgazdasági illeték a kontingens fokmérője

A mezőgazdasági illeték, avagy a Taxa pentru Agricultura, 0.50 lej. Ez az összeg minden kg. leörölt liszt után jár az államnak. Már most, hogy ha egy malomnak meg fogják állapítani a kontingensét, mondjuk, havi 50 vagon buzában, akkor ez a malom ezután az 50 vagon után lesz köteles befizetni a „Mezőgazdasági illeték“et. Amennyiben ezt nem tenné, akkor a legközelebbi alkalmattal redukálni fogják kontingensét abban az arányban, mint amilyen arányban befizette ezt az illetéket.

A berlini Kampfmayer a lát-határon

És most a törvényparagrafusok labirintusából ugorjunk egyet Berlinbe. Itt Berlinben él egy Kampfmayer nevű gazdag multimilliárdos német ur, aki mellesleg egy nagy világ termény- és lisztkereskedelmi trösztnek a telihatalmu ura. Ennek a Kampfmayer világotrösztnek a tikos ágensei még a múlt évben itt jártak Romániában és a világ legnagyobb bámulatára heteken keresztül egy válságba intott, de valamikor az ország malomiparában nagy szerepet játszott malomkonzernrel táreváltak. Ez a baiba intott egykor hatalmas romániai tröszt: a bukaresti, konstancai, galaci híres Samft Malomipari Társaság.

Már most Kampfmayerék és Samfték még a tavaly nyáron megegyeztek abban, hogy egyrészt

Kampfmayer a hatalmas millióival és másrészt Samft elsőrendű összeköttetéseiivel itt az országban megcsinálják a gabonamonopóliumot.

A munka tehát ebben az értelemben megindult és odafenn Bukarestben, hogy valahogyan valóban segíthessenek a baiba intott mezőgazdaságon. Kampfmayerékét belevonták az ugynevezett mentőkörökbe. De Kampfmayer kereskedő és ha valamibe belekezd, az inverz-tált millióknak meg is kell legyen a

maga eredménye. Kampfmayer tehát törvényt diktált s odafenn Bukarestben, hogy a remélt milliókhoz hozzájussanak, amelyekkel valahogy segíthessenek a legvégső határig is már eljutott mezőgazdaságon, mult év november folyamán egy olyan törvénytervezetet hoztak nyilvánosságra, hogy Bukarest ezzel az egész ország kétségbeeső haragját hívta ki maga ellen. A miniszter urak tehát kénytelen-kelletlen megretiráltak a tervezettel s most kijött a második, módosított törvényszöveg.

És itt tekintsünk csak egy kissé a kulisszák mögé. A törvény szerint a kontingentálásnak meg kell lenni: a termelést tízen-vizen keresztül racionalizálni kell. A kontingentálás érdekében, mint már feljebb is említettük, felállítottak egy esomó normát, mely a kérdést véglegesen és időről-időre szabályozni fogja. Már most

Samfték, akik különben már rég leállítottak, a megállapított összkontingens keretében szintén igényt tartanak.

Sőt olyan kvótával állanak elő, hogy ebben a tekintetben túl kívánják szárnyalni egy pár ugyancsak az ő érdekszférájukhoz tartozó malommal együtt az egész ország malomtársadalmának kontingensét. Már most még idején az öt-öt havi kontingens külön felülvizsgálása. Itt a törvény szerint az OCM egyes helyeken redukálhatja, illetőleg emelheti a kvótát.

Az egységes ár és a Kampfmayer-féle dumping

És most, miután az egész vonalon egy séges maximális árakat fognak meg-

állapítani, egyszerűen az a helyzet fog előállani:

a búzát drágábban igen, de olcsóbban nem szabad forgalomba hozni, mint amilyen árat az OCM itt megállapított, a lisztet viszont olcsóbban igen, de drágábban nem szabad forgalomba hozni, mint amilyen árat az OCM alapbázisul megállapított.

Tehát először: na a Kampfmayer-Samft-tröszt csak egy-két hónapig dum pingolja a lisztárakat a belföldön azzal, hogy a megállapított áron alul látja ez az ország szükségletét, akkor az egész ország malomiparát a legközelebbi kontingens megállapításánál teljesen lehangereleli. Viszont, hogy ha ugyanennyi ideig magasabb áron felvásárolja a buzakínalót, a legközelebbi kontingens megállapításánál teljesen a hatalmába kerítette az ország terménykereskedelmét.

De a buza felvásárolásánál sem éri a Kampfmayer-céget. A törvény szerint ugyanis megalakul majd egy „felvásárló hivatal“. Ez a hivatal még a nyilvánosság elé ki nem szivárgott tervek szerint részvénytársaság formájában alakul meg. Kampfmayer itt is a fő-résztvevő lesz s így a felvásárolt felesleges buza egyszerűen ide, ebbe a hivatalba fog vándorolni s ez a hivatal majd biztosított jogainál fogva az adott viszonyokhoz képest új árakat fog szabni.

Bukarestben illetékes körökben épp-ugy tudnak arról, mint a vidéken tudja ezt a halálraírt terménykereskedelem és malomipar. Egyelőre vihar előtti csend üli meg a pattanásig feszült idegeket és kétségbeesett lelkeket. A tervezet most befutja a különböző bizottságoknál a maga pályafutását s végső stációját a parlament elé fog kerülni — állítólag — már a napokban. A javaslat parlamenti tárgyalása szokatlanul viharosnak ígérkezik. Az egész ellenzék, de maga a kormánypárt egyik frakciója: a beszarabiaiak is elszánt küzdelemre készül fel. A terményesek és a malmosok pedig a javaslat parlamenti tárgyalása alatt az ország különböző centrumaiban, de Bukarestben állandó tiltakozógyűléseket fognak tartani.

Fried Miksa

A lengyel zsidóság egyenjogusítását elhalasztotta a szenátus

A Zsidó Parlamenti Klub deklarációja a lengyel zsidóság elnyomása ellen

Varsó, február 14. A lengyelországi nemzetgyűlés tegnapi ülésén a költségvetési vita során dr. Tohn főrabbi a zsidó klub nevében deklarációt olvasott fel, melynek lényege a következő:

A zsidó képviselők megállapítják, hogy a legsúlyosabb adóterhek éppen a zsidóságot sújtják, nevezetesen a városi lakosságot, a kereskedelmet és ipart. Ezeknél az adóbejáratot a legszigorúbb módon vizik keresztül. A súlyos adók dacára a zsidó lakoságnak alig jut valami vissza az állam bevételeiből. A „személyi kiadások“ sorában az államhivatalnokok fizetése szerepel. Így egyetlen zsidó sem jöhet tekintetbe. Még a vallási intézmények támogatásában sem foglalja el a zsidóság az öt megillető helyet. Ezért követeljük a munkához való jogot, a közhivatalokban való alkalmazást a zsidók számára.

Azután a vasárnapi kényszermunkaszünetet panaszolják, amely a szomba-

tot tartó zsidók részére mérhetetlen gazdasági hátrányt jelent. E téren megfelelő enyhítést követelnek.

Végül követelik a zsidókérdés teljes megoldását Lengyelországban. Fájdalommal állapítják meg, hogy amikor 12 évi küzdelem után végre úgy látszott, hogy elérkezett az ideje, hogy a még a cári Oroszországból fennmaradt zsidó „sárgafoltot“ a kivételes törvényeket megszüntessék és a nemzetgyűlés az idevonatkozó törvényjavaslatot el is fogadta — akkor a felsőházban a kormánypárt hosszú időre kitolta ennek a kérdésnek végleges elintézését. Ez a sárgafolt Lengyelország alkotmányának a foltja marad.

A kormánypárt egyik tagja közbeszólt: „Ilyen uton nem sokat fognak elérni!“ Mire dr. Tohn így válaszolt: „Oly régen küzdünk jogainkért, majd tovább fogunk küzdeni.“

A hesseni tartománygyűlés a numerus clausust sürgető egyetemi ifjuság ellen

Darmstad, február 14. A hesseni tartománygyűlés pénzügyi bizottságában a demokratapárt azt a követelést terjesztette elő, hogy a giesseni egyetemen működő „Egyetemi Ifjusági Bizottság“ oszlassa fel a kormány, mert ez a bizottság az alkotmánnyal össze nem férő határozatot hozott, nevezetesen követelte a zsidó fajú hallgatók számára a numerus clausus bevezetését. A bizottságba a legutóbbi választások alatt nemzeti szocialista többség jutott és a bizottság minden egyetemi hallgatótól pénzbeli hozzájárulást követel. Ezt a kényszerhozzájárulást államellenes üzemekre fordítják. Hasonló értelemben szólaltak fel a többi pártok is. Még a katolikus centrumpárt is elítélte a diákok magatartását és a bizottság fel-

oszlását követelte. Dr. Adelung kultuszminiszter meglegedéssel állapította meg, hogy az egész tartománygyűlés egyöntetűen elutasítja és helyteleníti a giesseni eseményeket, amelyeket túrní nem lehet. Komolyan meg kell fontolni a bizottság autonómiájának a további erősítését. Ezután az összes pártok egyhangú hozzájárulásával a kormány a következő nyilatkozatot tette:

„Beható tárgyalás után a kormány késznek nyilatkozik arra, hogy a giesseni eseményeket alaposan megvizsgálja és amennyiben az ifjusági bizottság hatáskörének túllépése beigazolást nyerne, a szükséges lépéseket megteszi és erről a tartománygyűlésnek jelentést fog tenni.“

A b a ka

Levették

Bucuresti-Uj Kelet tudósításában a bukaresti ügyekben párosok az egkormány képenteki inté az ellenzéki kétot követel. tüntetések ki mai ülésén a kétra vonatkozó került a nap. Az izgalma ták a pénteki Söráteanu kette, hogy n mint igazságt kástüntetések nem tartja sz natkozó javas

Vih

Az elnöki pad sorokban zik fel. A szoma mába kezdend Pamfil Seica hangsúlyozták vizsgálat eredmények tartják bocssása a pa desét.

A szociáldemódo lár mája költ fel és ki szónokok nem teni az ügybe kovácsolnak a. Az ellenzék akarják hallat jelent, hogy a mutar az a té anketot eren arra, hogy az alati a dohány élekek ügyében deltek el. Nem most a munkás lamenti anketo

Miha gesné

A többség tap lache belügym lásra.

Ha tudnánk ellenzéki szónok akarják kiderít zükbi nélkül n anket elrendelést. Az ellenzék célokra akarja 29-i szomorú es

Fransovic sértés. Mindnyájuk.

Mihalache: N hanem az igazs is vizsgálatot ve ben és én szolli alminiszterrel, már több irányb

Önök nagyon lven súlyos a munkássággal nélküliség és szemben az

Ilyen körülmény nak minden igy irányuljan, hogy országban a ren gedetlenség meg

Barátság

megváltam cégtől és a ségben CAI gezési várat raktáramat

Lelkiismeret

és pontos ki tisztelt vev pártfogását

SCHW

igen, de olcsóbb...
orgalomba homi,
az OCM itt meg
t viszont olcsóbb
bban nem szabad
i, mint amilyen
bázisul megállá
tt.

a Kampfmayer-
y-két hónapig dur
t a belföldön azzal
áron alul látja es
st, akkor az egész
a legközelebbi kon
sánál teljesen le
gy ha ugyanennyi
felvásárolja a bu
lebbi kontingens
esen a hatalmába
erménykereskedel

rolásánál sem éri
A törvény szerint
id egy „felvásárló
még a nyilvános
gott tervek tervek
aság formájában
mayer itt is a fő-
a felvásárolt fe
jen ide, ebbe a hi-
nál s ez a hivatal
nál fogva az adott
uj árakat fog

es körökben epp
t a vidéken tudja
ménykereskedelm
előre vihar előtti
ásig feszült idege
lkeket. A tervezet
böző bizottságok
sát s végső stáció-
fog kerülni — ál-
okban. A javaslat
a szokatlanul vi-
Az egész ellenzék
part egyik frak-
k is elszánt küz-
terményesek és a
raslat parlamenti
ország különböző
karestben állandó
nak tartani.

Fried Miksa

sát elha-
g elnyomása

ere mérhetetlen
ent. E téren meg-
lnek.
sidőkérdés teljes
szágban. Fajda
s, hogy amikor 12
gre úgy látszott,
e, hogy a még a
ennmaradt zsidó
teles törvényeket
nemzetgyűlés az
vaslatot el is fo-
söházban a kor-
kitolta ennek a
elintézését. Ez a
g alkotmányának

ik tagja közbe-
sokat fognak el-
igy válaszolt:
ogainkért, majd

s a nu-
vetemi

r. Adelong kul-
léssel állapította
artománygyűlés
és helyteleníti a
amelyeket túrní
eg kell fontolni
jának a további
és pártok egy-
l a kormány a
tette:
an a kormány
a, hogy a gies-
en megvizsgálja
gi bizottság ha-
gazolást nyerne
tegetesi és erről
jelentést fog

és pontos kiszolgálásról biztosítom
tisztelt veivőmet, kiknek szives
pártfogását kéri

SCHWARTZ D.

A bukaresti véres munkástüntetések a kamara előtt

„Kénytelenek vagyunk kormányon maradni, mert nincs aki utánunk jöjjön“

— mondotta egy kormánypárti képviselő a kamarában

Levették napirendről a kamarai ankét kérdését a munkástüntetések ügyében

Bucuresti-Bukarest, február 14. (Az Uj Kelet tudósítójától.) A kamara mai ülésén a bukaresti véres munkástüntetések ügyében egymást érték az összecsapások az egyes politikai pártok és a kormány képviselői között. A kamara pénteki interpellációs napján ugyanis az ellenzéki képviselők parlamenti ankétot követeltek a szomorú emlékeztető tüntetések kivizsgálására. A parlament mai ülésén a többség elvetette az ankéttra vonatkozó javaslatot és így az lekerült a napirendről.

Az izgalmas kamarai ülésen felolvasták a pénteki ülés jegyzőkönyvét, majd Sărăteanu kamarai alelnök bejelentette, hogy miután ugy közigazgatási, mint igazságügyi fórumok előtt a munkástüntetések ügye már tisztázódott, nem tartja szükségesnek az ankéttra vonatkozó javaslatot vita tárgyává tenni.

Vihar a szociáldemokratáknál

Az elnöki bejelentésére az ellenzéki pádsorokban általános tiltakozás hangzik fel. A szociáldemokraták óriási lármába kezdenek, majd Leon lupista és Pamfil Seicaru többségi képviselők hangsúlyozzák, hogy a kormány fél a vizsgálat eredményétől és ezért kényelmesnek tartja, hogy egyáltalában ne bocsássa a parlament elé az ankét kérdését.

A szociáldemokrata képviselők állandó lármája közben Andrei többségi szólt fel és kijelenti, hogy az ellenzéki szónokok nem igazságot akarnak deríteni az ügyben, hanem politikai tőkét kovásolnak a munkástüntetésekkel.

Az ellenzéki pádsorokban Iorgát akarják hallani, mir Iorga feláll és kijelenti, hogy a kormány gyöngeségére mutat az a tény, hogy nem akarja az ankétot erendelni. Visszaemlékszik arra, hogy az avertiszans kormány alatti a dohányjövédéknel történt visszaélések ügyében parlamenti ankétot rendelték el. Nem érti, miért nem lehet most a munkástüntetések ügyében parlamenti ankétot erendelni.

Mihalache nem tartja szükségesnek az ankétot

A többség tapsai közben ezután Mihalache belügyminiszter emelkedik szólétra.

— Ha tudnám — kezdte — hogy az ellenzéki szónokok valóban az igazságot akarják kideríteni, akkor minden további nélkül magam is a parlamenti ankét elrendelése mellett foglalnék állást. Az ellenzék azonban csak agitációs célokra akarja felhasználni a december 29-i szomorú eseményeket.

Fransovicci liberális: Ez személyes sértés. Mindnyájan az igazságot akarjuk.

Mihalache: Nemesak a közigazgatási, hanem az igazságszolgáltatási fórumok is vizsgálatot vezettek be ebben az ügyben és én szolidáris vagyok Călinescu alminiszterrel, aki ebben az ügyben már több irányban is tett nyilatkozatot.

Őnök nagyon jól tudják, hogy milyen súlyos a kormány helyzete a munkássággal szemben, a munkanélküliség és a tisztviselői karral szemben az áldozati adó miatt.

Ilyen körülmények között a kormánynak minden igyekezete arra kell hogy irányuljon, hogy fenn tudja tartani az országban a rendet. Ha egy ilyen elégedetlenség megnyilvánulásnál sajnálal-

Barátságos uton

megváltama Péter és Schwartz cégtől és a volt VECSEI helyiségben CAL. VICTORIEI 4. üvegezési vállalatomat és táblauveg raktáramat megnyitottam.

Lelkiismeretes

és pontos kiszolgálásról biztosítom tisztelt veivőmet, kiknek szives pártfogását kéri

SCHWARTZ D.

tos véletlen következtében, szomorú események történnék, ezzel nem lehet mindgyárt a kormányt vádolni. A karhatalom egy hatalmas tüntető tömeget lát maga előtt, amelyet hivatásos agitátorok az állam ellen uszítanak. Kérdem önöket, van-e valaki, aki ilyen alkalommal meg tudja őrizni nyugalalmát?

A szocialisták nem érzik egy kormányzás felelősségét

— Ezek az urak (és itt a lupisták felé mutat) egészen felelőtlenül és a pártérdek sugallatára ankétot követelnek. A szociáldemokraták nem érzik maguk előtt egy elkövetkező kormányzás felelősségét és ezért ostorozhatják ilyen nyugodtan a kormányt.

Rădăceanu szocialista tiltakozik a belügyminiszter állításai ellen.

Mihalache: Nem értem a liberálisokat. Hát nem érzi a liberális párt ezekben a válságos időkben, hogy egy eljövendő kormányzás felelőségében kell mérlegelniük az eseményeket?

Házkutatást tartottak 18 német kampóskeresztes képviselő lakásán

Azzal gyanúsítják a kampóskeresztes képviselőket, hogy segítették elő gyilkos nemzeti szocialisták szökését

Berlin, február 14. A német fővárosban óriási feltűnést keltett az a hír, hogy a kormány, illetőleg az igazságügyminisztérium házkutatást rendelt el a nemzeti szocialista képviselők lakásain. Az igazságügyi hatóságok tízennyolc nemzeti szocialista képviselőnél tartottak házkutatást, azonkívül végig kutatták a nemzeti szocialista

pártklub helyiségeit is. A házkutatás azért történt, mert a hatóságok azt gyanúsítják, hogy a hitlerista parlamenterek nyújtottak segítséget három nemzeti szocialistának, akik Szilveszter éjjelén leléptek egyik politikai ellenfelüket, ahhoz, hogy Ausztriába meneküljen. A házkutatásnál talált súlyosan kompromittáló anyag alapján szenzá-

ciós letartóztatások várhatók. Ezzel kapcsolatban jelentik, hogy Innsbruckban letartóztatták Makitz nyugalmazott őrnagyot, aki osztrák területen fogadta a Németországból menekült gyilkos kampóskereszteseket és lehetővé tette, hogy Olaszországba szökjenek át.

Franciaországot royalista puccs fenyegeti?

Weygand, a francia hadsereg új generalisszimusa esküdt ellensége a köztársaságnak

Párizs, február 14. Hirt adtunk arról, hogy a francia hadsereg generalisszimusa, Petain marsall lemondott a hadsereg legfőbb parancsnokává. A hadsereg fővezérségében való változás szokatlanul éles támadásokat robbantott ki a parlamentben és a sajtóban. Egyes lapok azt állítják,

hogy Petain marsall nem saját jószántából vonult vissza, hanem kényszerítették a lemondásra. A baloldali sajtó Weygandot az általános tábornokának nevezi. A progresszív sajtó szerint, Franciaországban még a Dreyfuss-per idejében állt a hadsereg élén olyan tábornok, aki annyira kérlelhetetlen ellensége

lenne a köztársaságnak, mint Petain marsall. E lapok szerint ez a kinevezés nemesak provokáció, hanem komoly veszedelmet is jelent a köztársaság egzisztenciája szempontjából. Itt említjük meg, hogy Weygand tábornok jelöltette magát a Tudományos Akadémián a Joffre marsall halálával megüresedett székre.

Tűz hamvasztotta el a máramarosszigeti református templom tornyát

A tüzoltóság hiányos felszerelése miatt lett a tűz martaléka Máramarossziget legszebb épülete

A granicsárok nem engedték át a Tisza-hidon a szlatai csehszlovák tüzoltóságot

Sighet-Máramarossziget, február 14. (Az Uj Kelet tudósítójától.) A péntekről szombatra virradó éjszakán Máramarossziget egyik legszebb és legpatinásabb, régi századokból fennmaradt épületét: a vármegyeházzal szemben álló református templom tornyát és tetőzetét tűz pusztította el. A tüzet a templom órája fölött elhelyezett őrszobában tartózkodó éjjeli őr gondatlansága okozta, aki Máramarossziget területén egyben az egyedüli tűzfigyelő őrszem volt. Az őr hatalmas tüzet rakott szobájában, miközben elaludt. Nem vette észre, hogy a tulfutott kályha szikrái előbb az őrszobát, majd a torny tetőzetét kigyújtotta. Csak amikor már a tűz reesege-ropegása felébredtetette, volt még annyi lélekjelenléte, hogy a harangokat félreverte. Arra azonban, hogy a tüzoltókat telefonon felhívja, már nem volt ideje, mert a telefonkészülék is tüzet fogott.

és rövidesen alarmirozták a tüzoltóságot, mely teljes apparátussal a tűz színhelyére sietett. Itt azonban rövidesen ki derült, hogy a tüzoltóság felszerelése teljesen rozoga, a pumpák használhatatlanok, a szerkecs hiányosan van felszerelve és a csövek annyira likacsosak, hogy a víz szolgáltatását teljesen lehetetlenül kellett néznie, hogy éjjel 2 óráig abszurdum, hogy a tüzoltóság kizárólag a tűz üszkösítésére szorítkozhatott s tetlenül kellett néznie, hogy éjjel két óráig négy óráig miképpen hamvasztják el a lángok a patinás templom tornyát és rézlemezekkel fedett, pompás tetőzetét.

Mint a mi viszonyainkra legjellemzőbbet, egy másik, még a szigeti tüzoltóság teljes tehetetlenségénél is megdöbbentőbb körülményt kell feljegyeznünk a szigeti református templom tüzevel kapcsolatban. Nevezetesen azt, hogy amikor a templom tornyán a tüznyelvek felecsaptak, a Szigetnél szemben levő és Csehszlovákiához tartozó Szlatainán azonnal észrevették a tüzet és egy kitűnően felszerelt tüzoltócsapatot indítottak azonnal utnak Máramarossziget felé. A hidon azonban, mely Romániát Csehszlovákiával összeköti, a román őrök nem engedték át a csehszlovák tüzoltókat. Ennek a sovén és józan ésszel meg nem magyarázható ténykedésnek kell betudni azt, hogy Máramarossziget legrégibb és legszebb épületének le kellett égnie. A tűz által okozott kár tízmillió leire rug. A rendőrség a toronyórt, akinek gondatlansága a tűz keletkezésének tulajdonképeni okozója volt, letartóztatta.

Dohányzók!

Egyetlen üvegecske „Nicotan“ által leszokik a dohányzásról. Teljesen biztos és ártalmatlan. Ára 140 lej utánvétellel.

A. M. Nicotan, Bukarest

C. Mosilor 326. Számatlan elismerő levél!

több képviselő aláírásával kérését nyújtottak be, hogy a vitát a kérdésben bezárja és ezért a munkástüntetések kérdését leveszi a napirendről.

Gherman szociáldemokrata Pompiliu Joanitescu tegnapi beszédére válaszol, majd Lázár Illés máramarosi képviselő szólalt fel és kifogásolja, hogy a CFR új rendeletének értelmében a Csehszlovákiából jövő utasokat nem Szigeten, hanem Dragos-Voda állomáson vizsgálják át. Dragos-Voda, amely egy jelentéktelen falusi állomás, kell hogy várjanak az utasok három órát, míg csatlakozást kapnak. Ugyanakkor szóvá teszi, hogy a borsá-viszolvölgyi vonalon három óras késéssel közlekednek a vonatok.

A kamara ezután megszavazza a román-magyar kereskedelmi konvenciót. A szenátusban jelentéktelen felszólalások után ratifikálták román-lengyel, román-magyar, és román-angol kereskedelmi szerződéseket.

Chorin Ferenc, a Salgótarjáni rt. vezérigazgatója hiúsította meg a MÁV zsilvölgyi szénrendelését

Általános sztrájkra készül a zsilvölgyi munkásság

A magyar ajánlat meghiúsulása után Jugoszláviával tárgyal a kormány hogy a zsilvölgyéből szerezze be szénszükségleteit. Intervenció a CFR-nél, hogy ne emelje szénrendelését

Hétfőn a munkásság delegációja Hatieganu miniszter elé terjeszti a munkásság kívánságait

Bucuresti-Bukarest, február 14. (Az Uj Kelet tudósítójától.) A Zsilvölgyi munkásság óta tartó izgalom, amely a szénexportálás munkabérredukció és a munkások beharangozása miatt lett a munkástömegeken, elérte tetőpontját. A kormány minden erőfeszítéssel, amely arra irányul, hogy a bányászati munkások jobban megkapják a munkabérek, a munkásság már a legerélyesebb lépésre szánja magát, hogy érdekeit megvédelmezze. A 15 százalékos bérrédukció a munkások számára a legveszélyesebb lépésnek számít, mert a munkásokat, olyan redukált bérért, hogy a legjobban kereső szakmák sem kap 3000 lejnél többet havonta. Ebből a létminimum alá esztett éhbérből akar most a bányászati munkásság 15 százalékos bérrédukciót levonni és megköveteli, hogy a bányászati munkások nem képes termékeiket értékesíteni a CFR is redukálta megrendeléseit és a külföldön a zsilvölgyi szén semmi érdeklődés nem mutat

Hétfőn delegációjárás lesz a minisztériumban

Az ipar- és kereskedelemügyi, a munkásság minisztérium a legjobban erőfeszítések teszi, hogy a munkásság kívánságait megvalósítsa. Hatieganu munkásság miniszter hétfőn fogadta Cigáreanu Liviu zsilvölgyi munkásság kormánybiztosát, Gherman szociáldemokrata képviselőt tártá fel a miniszter előtt a zsilvölgyi munkásság tarthatatlan helyzetét Gherman előterjesztésére Hatieganu miniszter, hogy hajlandó hétfőn a zsilvölgyi munkásságnak egy delegációt fogadni, hogy a munkásság kívánságait meghallgassa. A delegáció állásfoglalás eredményektől függ, hogy megkérhetik Zsilvölgyében. Mert amennyiben a munkások küldöttsége eredménytelenül tavozna el a munkásság miniszterétől, már semmi sem tudná akadályozni azt, hogy a zsilvölgyi munkásság az általános sztrájkot proklamálja. A munkásság hangsúlyozni, hogy úgy kell eljárni, mint gazdasági szempontból, mint a munkásság nagyfontosságú a kormányra nézve az, hogy a sztrájkot megakadályozza. Ép ezért a miniszter minden eszközt megragad arra, hogy a zsilvölgyi munkásság helyzetét megkönnyítse, hogy felfokozza a bányászati munkásság termelését. A miniszter a CFR-nél fog intervenciót, hogy a zsilvölgyi bányászati munkásság sztrájkját 11 százalékkal csökkentsék.

Chornis Ferenc elgáncsolta a MÁV rendelését

Amikor a munkásság minisztérium részletes tanulmány tárgyává tette a MÁV által a bányászati munkásság általános sztrájk kérdéséről. Az Uj Kelet tegnapi számában megírta, a MÁV 50 ezer vagon szén megrendelésére tett ajánlatot a zsilvölgyi bányászati munkásságnak. Autentikus forrásaink szerint a zsilvölgyi munkásság a megrendelésnél az vezette,

Kolozsvár főterén a régi Akoncz-féle üzlethelyiség kiadó
Bővebbet: Dr. Sebestyén ügyvédi iroda Piata Unirii No. 20.

hogy a magyar lokomotívok számára jobb minőségű szenet szerezzen be, mint a Salgótarjáni rt. által szállított szén minősége. A zsilvölgyi bányák szenét a magyar lokomotívok jobban tudják adaptálni, mint a salgótarjáni, amellyel a Salgótarjáni rt. és a MÁV között folyó tárgyalások, amelyek arra vonatkoztak, hogy a Salgótarjáni 10 százalékkal leszálljon eddigi árával, sikertelenek maradtak. A zsilvölgyi bányászati munkásság azonban — amint már megírtuk — az ajánlatot kénytelenek voltak visszautasítani. A megvétel útjában ugyanis éppen Chornis Ferenc a Salgótarjáni rt. vezérigazgatója áll,

aki a zsilvölgyi bányászati munkásságnál is érdekelt van és interveniált a Petrosani bányavállalat igazgatóságánál, hogy ne szállítsa le a kért mennyiséget a MÁV-nak.

Jugoszlávia is hajlandó szénexportilletéket venni, ha leszállítják az exportilletékeket

A minisztérium minden rendelkezésére álló eszközzel nyílt próbálja ütni az üzletkötést, amely azonnal megszüntetné a zsilvölgyi bányászati munkásság nehézségeit és ekkor nem kellene tartani a bérrédukciótól és a leépítésektől sem. Az ipar- és kereskedelemügyi minisztérium részéről abban az irány-

ban is történtek lépések, hogy megindítsák a szén exportját. Ezidőszakban Jugoszláviával folynak arra vonatkozólag tárgyalások, hogy a jugoszláv államvasutak részben Zsilvölgyéből szerezze be szénszükségleteit. Jugoszlávia nem zárkózik el a román kormány ajánlata elől, azonban ennek fejében követeli, hogy szállítsák le a szén exportilletményeit. A CFR-rei folytatott tárgyalásokról eddig még nem érkezett jelentés. Ami pedig a vámilleték leszállítását illeti, a minisztérium megkezdte a tárgyalásokat és minden remény meg van arra, hogy ha Magyarországgal nem is, de Jugoszláviával sikerülni fog a szénszállításra vonatkozólag kedvező megállapodást kötni.

És ebben az esetben a kirobbani készülő zsilvölgyi bányász-sztrájk meghiúsulna. A kormány a 13-ik órában végre belátta annak szénszükségletét, hogy a zsilvölgyi kérdést valamilyen formában rendezni kell, mert az országnak ez az állandó forrással telített esücske a legborzalmasabb katasztrófákat idézheti elő.

Másfél évre szállítják le a katonai szolgálati időt?

Alevra tábornok a szenátusban interpellálni fog a katonai szolgálati idő leszállítására

Bucuresti-Bukarest, február 14. (Az Uj Kelet tudósítójától.) A szenátus napok óta fokozott figyelem közepette tárgyalja az új katonai törvényjavaslatot, amely hivatva van a hadsereg egész szervezetét reorganizálni. A javaslat a szigorúan szaknyelvi paragrafusokon kívül néhány olyan szakaszt is tartalmaz, amely joggal érdekli a közvélemény szélesebb rétegeit is. Heves viták előzték meg tudvalevőleg an-

nak a paragrafusoknak a megszavazását, amely a tiszték nyugdíjaztatási korhatárát leszállítja. Különösebb érdeklődésre tartott számot az a paragrafus is, amely felsorolja azokat a polgári foglalkozásokat, amelyeket aktív tiszték betölthetnek anélkül, hogy rendelkezési állományba kerüljenek.

A szenátus folyosóján most úgy hihetik, hogy néhány szenátor a katonai

szolgálati idő leszállítását kívánja. E hírek szerint Alevra tábornok készült interpellációt tartani ebben a kérdésben és javasolni fogja a szolgálati időnek egyelőre másfél évre való leszállítását. Minthogy a tábornoki kar egyik reprezentánsa egyénisége kívánja a szolgálati idő leszállítását, nincs kizárva, hogy ez a javaslat keresztül is fog menni a kamara plénuma előtt.

A tábla vádpanácsa is elrendelte a vizsgálati fogságot Kun Andor ellen

A jövő hétre elrendelt kihallgatások újabb szenzációs letartóztatásokra vezethetnek

Cluj-Kolozsvár, február 14. (Az Uj Kelet tudósítójától.) A feketeszén konjunktúra zseniális vámszedője, Kun Andor ma mar jogerősen legalább 30 napi lakója a kolozsvári ügyészség foházának. A tábla vádpanácsa ma délután öt perenyi tárgyalás után elutasította Kun Andor fellebbezését és ezzel a 30 napi vizsgálati fogsága jogerőre emelkedett. Kun Andor, az ügyészségi foházban töltött két éjszaka után már nem volt az a félelem nélküli lovag, akinek letartóztatása al-

kalmával mutatkozott és akkor, midőn töltött revolverrel a kezében, csikarta ki a százezerket a megrémített szeszgyárosoktól. A Kun Andor-ügy adatai pedig egyre újabb és újabb részletekkel bővülnek. Dr. Dunca Gerő vizsgálóbíró íróasztalán egyre nagyobb bizonyíték tornyosul fel Kun ellen, mely bizonyítékok nemcsak Kun Andorra terhelőek a legsúlyosabban, hanem vezetőállású politikusokat is kompromitálnak.

Dr. Dunca Gerő vizsgálóbíró maga is megdöbbenéssel látta, hogy Kun Andor zsarolási manőverei meddig terjedtek ki. A vizsgálóbíró elrendelte, hogy tíz napig Kun Andor senkivel se érintkezhesse és még ügyvédjeinek sem szabad meglátogatniuk. A jövő hétre elrendelt kihallgatások még néhány szenzációs részletet fognak kideríteni a zsarolási ügyben és nem fog különösebb meglepetéssel szolgálni, ha Kun Andor letartóztatását még néhány letartóztatás fogja követni.

Szterényi báró a magyar felsőház ülésén Benes cseh külügyminiszter egy nyilatkozata miatt interpellált,

melyben Benes rezsímváltozás szükségességét hangoztatta Magyarországon

Budapest, február 14. A magyar felsőház mai ülésén Szterényi József báró interpellációt intézett az összkormányhoz Benes csehszlovák külügyminiszternek a Paris Midi c. lapban megjelent és Magyarország ügyével foglalkozó interjúja miatt. Benes a lapnak adott nyilatkozatában a békeszerződések revoiziójának kérdéséről tett kijelentéseket. Szerinte Magyarországon nem lehet elviselhetetlen helyzetről beszélni s így nem is lehet szó arról, hogy ez a helyzet orvosoltassék. Benes kívánatosnak tartaná, ha Magyarországon olyan elemek kerülnek uralomra akik a revízió követeléséről lemondanak. Szterényi hangoztatta, hogy ez a Benes-nyilatkozat nemzetközi jogszökést sért, mert beavatkozást jelent az

ország belügyeibe. Az interpellációra Bethlen miniszterelnök azonnal válaszolt. Kijelentette, hogy a nyilatkozatnak csak azzal a részével kíván foglalkozni, amelyre Szterényi interpellációja vonatkozott. A magyar kormány — mondotta Bethlen — prágai követe útján kérdést intézett a sajtónyilatkozat autentikus volta iránt. Benes kijelentette, hogy a nyilatkozat autentikus, mégis félreértés esete áll fenn. Nyilatkozatának sérelmezett része nem a magyar kormányra, hanem azokra a felelőtlen, szélsőséges elemekre vonatkozott, akik a revízió érdekében propagandát fejtenek ki. Benes kijelentette a követlenek, hogy nem kíván rendszerváltozást

Magyarországon, mert helyesebbnek tartja a jelenlegi rezsím uralmon maradását, mint egy más gyenge kormány uralmát.

HOTEL LUVRU

BUCURESTI, STR. CAROL No. 4 (a központi postával szemben.)

Szép világos szobák 80 lejtől feljebb. Fürdő rendelkezésre. Hónapos szobák nagyon olcsó árban. Utazó urak kedvezményben részesülnek.

KÖZGAZDASÁG

A szovjet új gabonadumpingot kezdett a bécsi tőzsdén

Az orosz külkereskedelmi képviselő megbizottja a napi árnaknál öt százalékkal alacsonyabb ajánlatokat tesz

Bécs, február 14. A bécsi gabona-tőzsdén napok óta óriási zavarokat idéz elő az orosz szovjet újabb dumping-hadjárat.

A szovjet bécsi külkereskedelmi képviselő látogatójegyet kapott a gabona-tőzsdére és most megbizottjaival fokozott erővel fogott hozzá az árak letöréséhez. Minden egyes gabonaeladási ajánlatnál a szovjet megbizott öt százalékkal olcsóbb ajánlatot tesz, úgy, hogy ezzel minden más eladás lehetetlenné válik. Ez a körülmény erősen nyugtalanítja a bécsi gazdasági köröket, különösen azonban az importőröket, mivel az orosz buza minősége sokkal jobb a magyarországi és romániai búzáknál és

egyedül a bácskai buza versenyképes vele szemben. Mindemellett a jugoszláviai eladásokat is rendkívüli módon megnehezíti a szovjet példátlan konkurenciája, mivel az orosz eladó minden egyéb körülményre való tekintet nélkül kizárólag csak azon az alapon állapítja meg eladási ajánlatának az árát, hogy azok öt százalékkal olcsóbbak legyenek minden más ajánlatnál.

Ez az új dumping-behatóan foglalkoztatja már az érdekelteket kelet-európai agrár államokat is és valószínű, hogy a napokban megkezdődő bukaresti agrárkonferenciának az orosz verseny lesz az egyik fő tárgya.

SZÍNHÁZ-MOZI

A MAGYAR SZÍNHÁZ IRODAJÁNAK KÖZLEMÉNYEI

Vasárnapi előadások a színházban. Ma, vasárnap három előadás lesz a színházban. Fél háromkor a Cseregyerekek című rendkívül bájos operett ad-ják 10, 20, 30, 40 és 50 lejes mozhely-árakkal. Ez az operett annakidején kedvenc darabja volt a közönségnek s mostani felújítása bizonyára általános érdeklődésre tarthat számot. Délután fél hétkor a Ben Hur című újdonságnak lesz a második előadása. A világtörté- nem legnagyobb filmdrámájának ez az énekes, zenés, táncos színpadi változata a szombat esti premier közönséget valószínűleg elragadta s a mai második előadás iránt fokozott érdeklődés mutatkozik. Este kilenckor 10, 20, 30, 40 és 50 lejes mozhelyárakkal kerül színre a Mágnes Miska című nagyszerű, mulat- ságot operett.

Az eleserélt ember. A Budapesti Nemzeti Színház idei műsorának legkiemel- kedőbb darabja, amely állandóan mű- soron van, Bónyi Adorján háromfel- vonásos újdonsága. Az eleserélt ember. Ezt az izgalmas, drámai felszólítástól izzó, páratlanul érdekes meséjű, meg- ható és vidám jelenetekben duzzadó darabot szerda este mutatja be a kolozs- vári együttes. Az előadást Tóth Elek rendezi, a főszerepeket Kaszab Anna, Szentgyörgyi Mária, Miklóssy Margit, Penes Ilona, Czován Flóra, Földévi László, Réthelyi Ödön és Tóth Elek alakítják. A színház rendkívüli sikert remél az Eleserélt embertől.

Mozihelyárakkal adják hétfőn este Rostand gyönyörű darabját, a Cyrano de Bergeracot, a címszerepben Fekete Mihállyal.

Pezsgősorsolással egybekötött nagy kabaré rendez hushagyókedden a Magyar Színház. Új egyfelvonásosok, ma- gánszámok, tánc és énekszámok kerül- nek színre. Anny Parvay, a kitűnő táncosnő, szintén fellép az előadás ke- retében.

A MAGYAR SZÍNHÁZ MŰSORA

Vasárnap d. n. fél 3: Cseregyerekek. (Operettreisz új szereposztásban, új betanulásban. 10, 20, 30, 40, 50 lejes mozhelyárakkal. Ssz. 185.)

Vasárnap d. n. fél 7: Ben Hur. (A világ történelem legnagyobb filmdrámájának énekes, táncos, zenés színpadi változata. Másodszor. Rendes hely- árakkal. Ssz. 186.)

Vasárnap este 9: Mágnes Miska. (10, 20, 30, 40, 50 lejes mozhelyárakkal. Ssz. 186.)

Hétfő fél 9: Cyrano de Bergerac 10, 20, 30, 40 és 50 lejes mozhelyárakkal. (Ssz. 188.)

Kedd fél 9: Hushagyó keddi nagy kabaré. (Pezsgősorsolással. Anny Parvay táncművész nő vendégfellé- pésével. Új magánszámok, táncok,

kuplék, tréfák, egyfelvonásosok, 10, 20, 30, 40 és 50 lejes mozhelyárak- kal, bérletszűnetben. Ssz. 189.)

Szerda fél 9: Az eleserélt ember. (Új- donság először. 26. Premier bérlet. Ssz. 190.)

Csütörtök fél 9: Az eleserélt ember. (Új- donság másodszor. 31. A. bérlet. Ssz. 191.)

Péntek: Hivatalos színházi szünetnap.

A MAGYAR SZÍNHÁZ MOZI MŰSORA

ODESSAI SPION

atrakciós film

ERNESTO és ARNONI zsonglőrök szenzációs elő szám.

Hétfőtől új műsor kerül bemutatásra a Magyar Színházban. Műsoron: „Odes- sai spion” izgalmas, érdekesítő cselek- meny orsz. kémtörténet 8 felvonásban, a főszerepekben Vladimir Komarov és Utana Treitschko, továbbá személye- sen fellépnek Ernesto és Arnoni zsong- lőr és eróművészek, szenzációs mutatv- nyokkal. Helyárak: 20 és 10 lej.

Ma, vasárnap d. e. 11 órákor Matiné. Ma, vasárnap d. e. 11 órákor matiné lesz a Magyar Színházban. Vetítésre kerül: „Elfelejtett arcek” filmregény 8 fel- vonásban, a főszerepekben: Clive Brook, Olga Baclanova és William Powel. Helyárak: 15 és 10 lej.

Vasárnap d. e. 11 órákor matiné: El- felejtett arcek, filmregény 8 fel- vonásban, a főszerepekben: Clive Brook és Olga Baclanova. Burleszk kísérő műsor. Helyárak: 15 és 10 lej

Vasárnap d. n. 5 órákor utoljára: A vipera, dráma 8 felvonásban, a fő- szerepekben: Fritz Kortner és Mar- lene Ditrich. Burleszk kísérő mű- sor. Helyárak: 20 és 10 lej.

Hétfőn, kedden és szerdán 3, 5 és 7 órákor: „Ddessai spion” orosz kémt- történet 8 felvonásban és személye- sen fellépnek Ernesto és Arnoni zsonglőr és eróművészek. Helyárak: 20 és 10 lej.

Egy komoly szó a szemüveget viselő közönséghez !!!

Mindazok, akik születésüktől, vagy későbbi behatás folytán kénytele- nek szemüveget viselni, különös gondot kell fordítsanak arra, hogy akár saját maguk által választotta, akár az orvos által előírt szemüvegük pontosan fejelekedjen és areukhoz találó keretet kapjanak.

Amilyen lényeges, hogy kényes esetekben az üveget orvos írja elő, épp oly lényeges azoknak, akik sokat irnak, olvasnak, avagy precíz rajzokat, v. mechanikai munkát végeznek, hogy a keretet szaklátszerész válassza meg, szükség esetén formálja azt a fejalkat és az arc szerint.

Ezen okok figyelembevételére indította Kolozsvár alatt jegyzett leg- régebbi szaklátszerész céget azon — nyugaton régen bevált — rendszer be- vezetésére, hogy minden darab, üzletében összeállított szemüveget a cég jegyével ellásson, a kereten előforduló deformációt vagy törést két éven át díjtalanul végezze és erről írásbeli garanciát vállaljon. — Azon biztos hiszem ben, hogy az intelligens közönség ezen rendszer előnyeit felismeri és értékeli. kérem szives pártfogásukat.

Kun Mátyás Fia szaklátszerész
Cluj, Calea Victoriei No. 2 — Alapítási év 1864

Paplan, vászonáru, paplan, vászonáru

PAPLAN

Judovicsnál

Cluj, Reg. Ferdinand 9, Telefon 858

Minden elképzelhető áron beszerezhető február 28-ig!

Paplan, vászonáru, paplan, vászonáru

RADIO MŰSOR

IDŐ: KÖZÉPEUROPAI Vasárnap, február 15.

Bukarest. 11.15: Gyermekeóra, 11.30: Vallásos előadás. 11.45: Egyházi zene. 12: Házi zenekar. 13: Grammfón. — 13.30: Pontos időjelzés. 13.50: Grammfón. 17: Tánczene. 18: Vidám műsor. — 18.30: Tánczene. 19: Rádiógyetem. 20: Grammfón. 21: Hangv. 22.35: Rádió- hírek. 22.50: Hírek.

Budapest. 9: Újsághírek, kozmetika. 10: Istentisztelet. Utána: Pontos idő- jelzés, időjárásjelentés. Majd: Szalón- zenekar. Urbach, Wagner, Lehár, Verdi Micheli, Rubinstein, Fjeldstad, Bolzoni művei. Közben heti krónika. 2: Gram- mofónhangverseny. Chopin: Nocturno, Verdi: Rigoletto, Wagner: Nürnbergi mesterdalnokok, Verdi: Végzet hatal- ma, Curtis: Cante péme, Gounod: Ro- meó és Julia, Bizet: Carmen, Hubay: Zefir, Verdi: Troubadour, Kacsóh: Já- nos vitéz, Kálmán: Csárdáskirálynő, Czobor-Rajna: A hajduk hadnagya. 3: Rádióélet gyermekdelutánja. — 4: Rádió Szabadgyetem. Utána: Pontos időjelzés, időjárásjelentés. 5.10: Zene- kari hangv. 8: Zéta, színmű. Közben sportesemények, majd pontos időjelzés, időjárásjelentés, majd gondolkahangv. Utána: Fejes szalónzenekar.

Bécs. 19.40: Könnyű zene. — 22.30: Tánczene.

Berlin. 19: Offenbach-operett.

Breslau. 17.55: Dalok.

Frankfurt. 20.15: Operett.

Hamburg. 18.55: Mozart: Figaro há- zassága c. opera.

Lipsee. 20: Operett. Strauss: Cigány- báró.

Stuttgart. 19: Dalok, áriák.

Poznan. Varsó. 20.30: Zenekari hangv 22.15: Hangv.

Riga. 21.15: Wagner hangv. Bolygó hollandi, Lohengrin, Istenek alkonya.

Milánó. 21: Opera.

Róma. 20.40: Sidney: Gésa című ope- rette.

Prága. 20: Verdi: Don Carlos című operája.

Pozsony. 12.05: Zenekari hangv.

Ostrava. 22.20: Könnyű óné.

Belgrád. 21: Hangv. 21.30: Grammo- fón. 22.20: Séta Európán át.

Ljubljana. 20: Operettzene.

Stockholm. 19.15: Kamarazene. 21.40: Könnyű zene.

Oslo. 22.05: Hangv.

London. 22.05: Hangv.

Hétfő, február 16.

Bukarest. 13: Grammfón. 13.30: rek, pontos idő. 17: Katonazene. 19: díszszabadgyetem. 20: Grammfón. 20.30: Német lecke. 21: Kamarazene. Beethoven, Haydn művei. 22.40: Hírek.

Budapest. 9.15: Grammfónhang- seny. 9.30: Hírek. 12.05: Hangver- 12.25: Hírek. 1: Pontos időjelzés, idő- rásjelentés. 5: Novellák. 5.30: Cig- zene. 6.30: Német nyelvtanítás. 7: olvasás. Utána: Pontos időjelzés, idő- rásjelentés, hírek. Majd: Katonazene. 11.30: Cigányzene.

Bécs. 20.30: Szimfonikus hangver- 22.30: Zenekar.

Berlin. 0.30: Tánczene.

Breslau. 22.50: Zenekari hangv.

Varsó. 20.30: Opera. Humperdin- Jancsi és Juliska.

Prága. 20: Hangv.

Pozsony. 19.30: Operett.

Oslo. 22.05: Hangv.

Róma. 20.40: Könnyű zene.

Milánó. 19.30: Könnyű zene.

Apró hirdetés

A híres pojánai rab

Kolozsvárra érkezett és néhány nappal Kleinberger Mór (Str. Anton u. 32. sz.) tartózkodik.

4-5 szobás, lehetőleg földszintes kást keresek a Wesselenyi Miklós u. ban. Címet „Jól fizetek” jellegre adóba.

„EXPRESS”

libahuscsarnok

libahuscsarnok

libahuscsarnok

libahuscsarnok

libahuscsarnok

libahuscsarnok

libahuscsarnok

libahuscsarnok

libahuscsarnok

libahuscsarnok

libahuscsarnok

libahuscsarnok

libahuscsarnok

libahuscsarnok

libahuscsarnok

libahuscsarnok

libahuscsarnok

libahuscsarnok

libahuscsarnok

libahuscsarnok

libahuscsarnok

libahuscsarnok

libahuscsarnok

libahuscsarnok

libahuscsarnok

libahuscsarnok

libahuscsarnok

libahuscsarnok

libahuscsarnok

libahuscsarnok

libahuscsarnok

libahuscsarnok

libahuscsarnok

libahuscsarnok

libahuscsarnok

libahuscsarnok

libahuscsarnok

libahuscsarnok

libahuscsarnok

XIV. ÉVF. Cluj-Kolozs február 18 5691 ÉV

Uj Kelet az es bászági

Olkkelak forrás meg

Kéziratokat megörzések

A király

A jóakarát bárho tetleméltó. Kül méltó egy király monarchikus állam van mentve a közvé A királyok rendszé vén értesülnek egy lis, gazdasági és k és így a legtöbb e közvetlen tájékozás ág körében uralké galatról. Az az valami jót és mar rendszerint megtör kusok és személyi tanácsadók tendenc Csak igazán nagy korukat tökéletesen ról van feljegyzve kat felretolva, sze meg a kapcsolatot erejében és tettei inauguráltak orsz modernebb, tisztult az uralkodók azonb oroszok Nagy Péte keménykezű despot szerezni akaratukna nagy eszme hevitei gyakran több rossz

II. Károly, Romá uralkodásának els got tett arról, hogy lenni, de minden t den jóakarattal e kedettebb s a nép fekvő rezsimet aka Károly, a jelek szer mat nem tekinti pu a sors által adom hanem mint lelkes akar ebben az orsz etika értelmében teremteni. Bizonyo akaratainak az utjáb szírt közéletében e élések fekszenek hanem az is, hogy minczen alkalma kö kerülni az ország

Károly király fé ségére, okosságára vall, hogy számolt nyel s megmondolás látásra jutott, hog meggyőződnie a dol hangulatáról ebben születtét meg az a den hivatalos kül Károly király szem járn Románia tart nütt a helyszínen nyomornak és elég a mértékéről, mely. már mértéktelen a az országban.

Károly királynak bármilyen szempont tetleméltó, sőt m tudjuk, hogy egy szenvedésein egyetl az illető király is, a változtatni. De a k oaszatalata, a szenved takkal és megalázot len érintkezése nagy hogy a király a j hesse magát tanács jelleget befolyásolá tessz. — mert bizony hogy így lesz. — ak lyes és közvetlen ta kívül nagy jelentés tunk már előre is.

Mert a király lá Románia lakosságá ége a gondoknak olyan infernojában országokban milder világválság ellenére